

CALL FOR PAPERS**6. česko – rakouské dny historiků:****Z 20. století do nového tisíciletí – Rakousko a
Československo/Česká republika 1986 -2016****Místo konání:** Raabs an der Thaya, Niederösterreich,

Lindenhof, Oberndorf bei Raabs 7

Datum: 10. - 11. listopadu 2016**Pořadatelé:**

- Waldviertel Akademie

ve spolupráci s:

- Stálá konference českých a rakouských historiků ke společnému kulturnímu dědictví (SKČRH)
- Österreichische Akademie der Wissenschaften (ÖAW) - Institut für Neuzeit- und Zeitgeschichtsforschung (INZ)
- Univerzita Karlova v Praze – Fakulta sociálních věd, Institut mezinárodních studií
- Ludwig Boltzmann-Institut für Kriegsfolgen-Forschung, Graz - Wien - Raabs

Koncepce: Hildegard Schmoller, Miroslav Kunštát

Posledních 30 let představuje období velkých změn a převratů, a to jak v hospodářském, tak politickém, společenském i technickém ohledu. Počátek sledovaného období, tj. 80. léta minulého století, lze označit za období přechodu, v němž starší vývojové tendence stagnují či zanikají a zároveň se protínají s trendy zcela novými. Tento vývoj v Rakousku a Československu, resp. v České a Slovenské republice, má být předmětem zevrubnější analýzy.

Zvláštnímu významu se těší rok 1986, který lze označit pro Rakousko za klíčový. Tehdy byl zvolen spolkovým prezidentem Kurt Waldheim, Jörg Haider převzal vedení strany Svobodných (FPÖ) a zároveň byla založena strana Zelených (Grüne Alternative, GAL), která se po volbách v témže roce stala parlamentní stranou. Stále se však jednalo o dobu, v níž svět byl ještě bipolárně rozdělen, a obě země měly v tomto uspořádání své pevné místo. Situace v Československu byla dlouhodobě charakterizována přítomností sovětských vojsk, totalitárním systémem státního socialismu sovětského typu a absencí politických svobod, především všudypřítomnou dominancí komunistické strany, cenzurou atd. Reformy, které Michail S. Gorbačov zahájil v Sovětském svazu („perestrojka“ a „glasnost“), měly jen omezený vliv na politiku tehdejší československé mocenské elity. Od poloviny 80. let 20. století začíná i režim v Československu erodovat a krizových fenoménů zvolna přibývá. To pak vyústilo v r. 1989 v tzv. sametovou revoluci, která s sebou přinesla dalekosáhlé politické, ekonomické a společenské změny.

Jedním z ústředních momentů dalšího vývoje je západní integrace. Mocensko-politické změny v Kremlu vytvořily předpoklady i pro další sblížení a přiblížení se Rakouska a Evropských společenství. Po oficiální žádosti o přistoupení z roku 1989 následoval v roce 1995 vstup Rakouska do Evropské unie, jenž se tehdy těšil široké podpoře obyvatelstva. Česká a Slovenská republika však kvůli rozpadu Československa (1993) vstoupily „zpět do Evropy“ odděleně v rámci tzv. východního rozšíření EU

(2004). Kromě toho se oba státy se staly členy NATO (1999, 2003), zatímco Rakousko si i nadále udrželo – byť v redefinované podobě – svůj neutrální status.

Po roce 1989 byly společnosti na obou stranách bývalé železné opony konfrontovány nejen s novou geopolitickou situací, ale i staronovými sousedy. Opět se vynořily konflikty z minulosti, navenek symbolizované zejména tzv. Benešovými dekrety. Objevily se ale i nové problémy a sporné otázky, které ovlivňovaly vzájemné česko-rakouské vztahy – např. spuštění jaderné elektrárny Temelín do provozu či participace České republiky na diplomatických sankcích, které byly na Rakousko v roce 2000 dočasně uvaleny 14 státy EU kvůli vytvoření vlády za účasti FPÖ (koalice ÖVP a FPÖ). Současně se ale rozvíjela vzájemná politická, ekonomická a kulturní spolupráce, jež sousedským vztahům obou zemí dodala na dynamice.

Cílem 6. česko-rakouských dnů historiků je podrobněji prozkoumat politický, hospodářský a společenský vývoj obou zemí za posledních 30 let, najít vzájemné paralely a poukázat na konkrétní odlišnosti a specifické reakce každého ze sousedů. V centru pozornosti dále stojí diplomatická, politická, hospodářská a kulturní rovina vzájemných vztahů a s ní spojené vzájemné transfery a ovlivňování.

Možná, ale nikoliv výlučná tematická těžiště 6. česko-rakouských dnů historiků jsou:

- **rok 1986 jako klíčový rok rakouských dějin:** mj. volba Kurta Waldheima spolkovým prezidentem a s ní spojené kontroverze, nástup Jörga Haidera do čela Svobodných (FPÖ), založení strany Zelených (Die Grüne Alternative, GAL), katastrofa v Černobyli a její (ne)zvládnutí – tyto události nastavily parametry, které dodnes ovlivňují rakouskou společnost, a proto je třeba se jim věnovat.
- **rok 1989 a jeho důsledky pro oba státy:** v tomto tematickém okruhu by měly být zpracovány jak události, které vedly k tzv. sametové revoluci v Československu, tak fenomén revoluce samotné, a to včetně jejích bezprostředních i dlouhodobých politických, hospodářských a kulturních dopadů na Československo/Česko a Slovenskou republiku a na Rakousko. Velmi zajímavé se jeví i otázky spojené s kulturou vzpomínání na tento historický milník.
- **západní integrace – mezi neutralitou a vstupem do NATO a cesta do Evropské unie:** v centru zájmu zde stojí jak debaty pro a proti vstupu do EU či NATO, tak i důsledky vstupu do těchto organizací (popř. nevstoupení v případě Rakouska a NATO), které měly dopad nejen na domácí vývoj těchto států, ale i na vztahy Rakouska a České republiky.
- **vyrovnávání se s minulostí:** v důsledku tzv. Waldheimovy aféry došlo v Rakousku k široké celospolečenské debatě o podílu Rakušanů na nacistických zločinech a k relativizaci tzv. teze o oběti (Opferthese), která prezentovala Rakousko a Rakušany především jako oběť/oběti nacionálně-socialistického režimu a ve společnosti po dlouhá léta dominovala. V tomto kontextu jsou zajímavé i debaty o restitucích resp. nápravách křivd a s nimi spojených legislativních opatřeních. Také v Československu/České republice začaly s politickými změnami, které přinesl rok 1989, mnohdy vášnivé politické a společenské diskuze, jejichž tématem bylo vyrovnání se se dvěma minulými totalitními režimy – nacistickým a komunistickým. Příspěvky, které se zabývají jak politickou a společenskou rovinou tohoto tématu, tak jeho zákonnými/právními aspekty, jsou na konferenci vítány.
- **změna hodnot:** uplynulých 30 let představuje v obou společnostech dobu zásadních změn a přeměn. Společnost se stává heterogenní a individualizovaná. Na pořad dne se dostávají nová témata jako ochrana životního prostředí, genderová spravedlnost, inkluze a angažovanost občanské společnosti.
- **dějiny vzájemných vztahů:** v centru pozornosti stojí jak zpracování konfliktních otázek vzájemných vztahů („Benešovy dekrety“, Temelín, sankce v r. 2000 atd.), tak i snah o znovunavázání a prohloubení sousedských vztahů, a to v oblasti politické, hospodářské, turistické i kulturní výměny.

Podání přihlášek:

Abstrakty referátů mohou být zaslány jak v českém, tak německém jazyce. Požadovaný rozsah je u českých příspěvků do 300 slov, u rakouských do 400 slov. Pracovními jazyky konference bude čeština a němčina, počítá se se simultánním tlumočením. V plánu je rovněž vydání konferenční publikace.

Uzávěrka přihlášek: 31. května 2016

Potvrzení účasti: 30. června 2016

Abstrakty v elektronické podobě (v českém nebo německém jazyce) včetně krátkého akademického životopisu, jakož i případné další dotazy posílejte prosím na adresu:

Dr. Hildegard Schmoller
Österreichische Akademie der Wissenschaften,
Institut für Neuzeit- und Zeitgeschichtsforschung
Strohgasse 45/2
A-1030 Wien
Tel.: +43 1 51581-7314
E-Mail: hildegard.schmoller@oeaw.ac.at

Účast na konferenci je zdarma. Za předpokladu získání finanční podpory budou moci být uhrazeny náklady na cestu a ubytování.